

Preek over 2 Korintiërs 12:9-11

- Schildwolde, 26 oktober 2014
- Kees van Dusseldorp
- 2^e preek bij het jaarthema 'Wat heeft God in je leven gedaan?'
- Nationale bijbelzondag

Liturgie

Mededeling overlijden

Ps.23:1

Votum en groet

Ps.148:1,5 [Wiekslag 5-8]

Wetslezing

Gz.176b (melodie Ld.301)

Gebed

Lezen: 2 Kor.12:5b-10

Klaagl.3:17-27

Ps.34:6,7

Preek: 2 Kor.12:9a

Ld.423

Gebed

Collecte

Ps.63:2

Zegen

Gemeente van Christus,

** God en een mislukt leven?

Ja, als je een geslaagd leven hebt, dan wil je God wel danken. Maar als je leven mislukt is? Als alles op z'n pootjes terecht komt, dan prijs je God om zijn leiding. Maar als er geen uitzicht is? Als je merkt hoe God je gebeden verhoort, dan kijk je verwonderd hoe dat werkt. Maar als je maar blijft bidden en je ziet geen verandering?

Als je Jozef bent en je levensweg gaat van van slaaf naar minister-president, dan dank je God. Maar als je Jeremia bent en je ziet hoe de stad van God, de tempel van God en het volk van God wordt verwoest, ondanks al je preken en al je gebeden, hoe zou je dan spreken van Gods hand? En als je Paulus bent en maar blijft bidden om verlossing van een handicap, een doorn in het vlees, zonder dat er iets veranderd, hoe kom je er dan bij om je daar niet alleen bij neer te leggen, maar er uiteindelijk zelfs blij mee te zijn?

'Wat heeft God in jouw leven gedaan?' Dat is de vraag van het jaarthema. Vorige week gingen we op huisbezoek bij Jozef. Hij kon heel duidelijk aanwijzen wat God in zijn leven had gedaan. Het is te kort door de bocht om te zeggen dat hij God alleen maar danken kon vanwege zijn macht en rijkdom. Zijn dankbaarheid werd gekleurd door besef van Gods heilsplan met de wereld. En zijn dankbaarheid werd bewezen doordat Jozef ook genadig was voor zijn broers. Maar toch lijkt het gemakkelijker om God te danken voor zijn leiding bij je voorspoed, dan bij je tegenspoed.

Daarom gaan we vandaag op huisbezoek bij Paulus. Niet dat zijn leven mislukt was. Maar Paulus maakt wel duidelijk hoe hij heeft leren leven met pijn, onverhoorde gebeden en onvervulde verlangens. En niet alleen heeft hij ermee leren leven, hij heeft er zelfs vreugde in leren scheppen. Hoe leer je Gods zorg belijden als je midden in de moeilijkheden zit?

** Jezus geeft antwoord

Als we bij Paulus op huisbezoek gaan, dan stuiten we op een woord van Jezus zelf. Jezus heeft tegen Paulus gezegd: 'Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht.' Daarmee geeft Jezus niet alleen antwoord op de vraag van Paulus. Jezus geeft ook een algemeen principe aan: 'Mijn kracht wordt zichtbaar in zwakheid.' Het is een antwoord op onze vragen naar Gods zorg en Gods hand in ons leven.

Het is, denk ik, goed om eerst nog eens door te vragen naar de situatie van Paulus. In een gesprek met iemand, of het nu een huisbezoek is of niet, is het altijd goed om door te vragen. Paulus, wat heb je de Heer eigenlijk gevraagd?

Paulus vertelt: Ik word gekweld door een engel van Satan. Er is mij een doorn in het vlees gestoken. Drie keer heb ik de Heer gesmeekt dat Hij mij van die duivelsknecht zou bevrijden. Maar het is niet gebeurd.

Die doorn in het vlees is beroemd geworden. Maar tegelijk onduidelijk gebleven. Waar had Paulus last van? Had hij een oogziekte, omdat hij elders schrijft dat hij grote letters moest schrijven? Had hij last van migraine, omdat hij het heeft over een engel van Satan

die hem met vuisten sloeg? Had hij een spraakgebrek, omdat hij best vaak aangeeft dat zijn performance niet geweldig is? Had hij last van zijn geweten door zijn verleden toen hij volgelingen van Jezus had laten vermoorden vanwege hun geloof? Had hij problemen met tegenstanders die het evangelie verkrachten? Dat zijn zo een aantal suggesties die best reëel zijn. Ik geef ze door, zodat je beseft dat hij een echt probleem had. Zijn gebed om ervan verlost te worden ging wel ergens over. Nog niet eens voor hemzelf, als wel voor zijn dienst in het Koninkrijk. Paulus spreekt niet voor niets over de Satan, de grote tegenstander van God. Hij voelde zich aangevochten, voelde zich beperkt, voelde zich zwak. En hij smeekte de Heer indringend en langdurig om pijn weg te nemen. Driemaal! Dat zijn drie intensieve gebedsdiensten geweest, of vastenperiodes.

En Jezus heeft hem antwoord gegeven: 'Je hebt niet meer dan mijn genade nodig, want kracht wordt zichtbaar in zwakheid'. Daarmee had Paulus antwoord. Maar daarmee hebben wij ook een richtinggevend woord. Want Jezus geeft een algemeen principe aan: 'Mijn kracht wordt zichtbaar in zwakheid.'

** een antwoord dat best vragen oproept

Ik ken mensen die zich ergeren aan dit antwoord van Jezus. 'Mijn kracht wordt zichtbaar in zwakheid.' En er zitten best lastige dingen in. Het woord roept de nodige vragen op. Dat vind ik tenminste wel.

Het klinkt zo vroom: Ik ben ziek, maar dat geeft niet, want ik ken Jezus Christus. Ik ben gehandicapt, maar dat vind ik niet erg, want God houdt van mij. Ik heb al veel geliefde mensen naar het graf gebracht, maar ik treur niet, want in weet waar mijn toekomst ligt. Dan denk ik: dat gaat wel erg gemakkelijk. Alsof je geen verdriet mag hebben als je een geliefde moet missen, alsof je niet kapot mag zijn van een tragisch ongeluk. Alsof je niet ontzettend mag balen als je tegen beperkingen aanloopt van jezelf of van een ander.

Er zijn nog meer vragen. Van het woord van Jezus is ook wel misbruik gemaakt. Dat je genoeg moet nemen met middelmatigheid. Wees niet te fanatiek, leg de lat niet te hoog, want Jezus vind het prima als je christelijke levensstijl er een beetje gebrekkig uitziet. Je moet toch zwak zijn in je christelijkheid? Jezus vindt het prima als je nog een paar zondige gewoonten aanhoudt, als je in onmin met je naaste blijft leven, als het allemaal niet zo lukt als je graag wilt. Want dan blijkt alleen maar des te meer hoe groot zijn kracht is. Dat is de wereld op zijn kop. Alsof je ruzies en afstand met anderen laat bestaan zodat Gods genade gaat stralen. Alsof je lekker dronken kunt worden om maar te laten zien dat een christen ook een gewoon mens is. Zo werkt dat niet. Je maakt jezelf toch ook niet extra ziek zodat de dokter meer eer van zijn werk heeft?

'Mijn kracht wordt zichtbaar in zwakheid.' Het woord van Jezus roept vragen op. Ten diepste ligt onder die vragen, denk ik, ons onvermogen en onze onwil om echt kwetsbaar te zijn. We leven in een samenleving waarin je sterk moet zijn, een goede indruk moet maken. Een samenleving waarin je je schaduwkanten moet verstoppen of moet vergoelijken. Waarin je zo weinig mogelijk afhankelijk wilt zijn van anderen en zoveel mogelijk controle wilt houden over je leven.

Paulus zegt: 'Mijn Heer heeft gezegd dat zijn kracht in mijn zwakheid zichtbaar wordt. Daarom ben ik blij dat ik zwak ben.' Vragen genoeg bij zo'n uitspraak. Vragen bij het woord van Jezus.

** maar ook een verlangen?

En toch. Roept het ook een verlangen op. Als Jezus zegt: 'Je hebt niet meer dan mijn genade nodig', dan klinkt daarin ook een heerlijke rust en vrijheid. Bevrijd van alle verplichting om te presteren. Rust om te aanvaarden wat niet goed gegaan is. Moed om ook in donkere tijden vol te houden en met blijdschap te leven. Daar kan een mens naar verlangen.

Verlangen is een sterkere motivatie dan verplichting. Je kunt bij dit woord van Paulus tegen elkaar zeggen: je *moet* je laten voorstaan op je zwakheid, je *moet* vreugde scheppen in je zwaheid, je *moet* genoeg hebben aan de genade van Jezus Christus. Maar met dat *moeten* schiet je niet veel op. Pas wanneer je ernaar verlangt, zul je op zoek gaan naar het geheim van dat leven met God. Dan begin je niet bij het resultaat van de weg die Paulus afgelegd heeft, maar dan start je bij het begin.

Paulus vertelt wat hij geleerd heeft van Jezus Christus. Juist in de moeiten van zijn leven, in de kwelling van de Satan, in de worsteling van het gebed. Hij vertelt het niet, zodat wij elkaar er de maat mee nemen. Hij vertelt het om ons te winnen voor Jezus Christus.

In dit gedeelte van de brief gaat Paulus de discussie aan met zijn tegenstanders in Korinthe. Paulus werd weggezet: hij zou onvoldoende uitstraling hebben, te weinig charisma en eigenlijk maar een zwak figuur zijn, met al zijn beperkingen en al het lijden dat hij inmiddels meegemaakt had. Maar Paulus maakt duidelijk dat hij niet zelf gesolliciteerd heeft om apostel te worden, maar dat God hem daartoe geroepen heeft. En dat hij door alles wat hij meemaakt steeds meer aan Christus gelijkvorming wordt. Door zijn beperkingen wordt juist de kracht van Christus zichtbaar. Niet dat hij het daar gemakkelijk mee gehad heeft. Maar hij heeft het wel leren zien.

Mag ik je verlangen daarop richten? Dat je leven op dat van Christus gaat lijken? Juist als er in je leven veel beperkingen en lijden is. Dat in je leven de kracht van Christus zichtbaar wordt? Juist omdat niet jouw wens en wil wordt vervuld, maar die van Hem. Dat je genoeg kunt hebben aan de genade van Jezus? Juist als je heel veel moet loslaten. Het verlangen naar de Heer Jezus Christus, bij wie je vrijheid en je rust begint.

** niet zonder strijd

'Wat heeft God in jouw leven gedaan?' We kijken vanmorgen naar Gods zorg in de perioden dat het leven moeilijk is, dat de toekomst onzeker is, dat God afwezig lijkt. Gods hand, als je leven mislukt lijkt, je gebeden niet verhoord worden en je hoop op herstel wegsmelt. Het houdt Paulus sterk bezig. Intens vraagt hij de Heer om een oplossing. En hij krijgt als antwoord: 'Je hebt niet meer nodig dan te weten dat ik goed voor je ben. In jouw zwakheid wordt mijn kracht zichtbaar.'

Het leren leven van Gods genade, dat gaat niet zonder strijd. Paulus en Jeremia getuigen ervan. Maar ook David en Petrus. Hoeveel moeite ze ermee gehad hebben. Dat Gods goedheid voldoende is om mee te leven, daar gaat een worsteling aan vooraf.

Voor de een is dat een strijd om de eigen wensen los te laten. Wat jij zo graag wilt, een vriend, een gezond lichaam, contact met je broer, maar je krijgt het niet. Dat kost tijd. En het mag tijd kosten. Waarin je het uiterste doet om je wensen uit te voeren. Tot God in je het besef laat groeien dat je het moet loslaten. En dat je toch verder kunt leven.

Voor een ander is dat een strijd tegen eigen eer. Het idee dat je eigenlijk recht hebt op een beetje geluk, op een beetje begrip, op een beetje ruimte. Een ander heeft dat ook, waarom jij dan niet? Het steekt, je ziet vooral wat je niet hebt. Tot de Heer je oog geeft voor wat Hij je wel geeft. En je daar dankbaar voor wordt. En milder voor een ander.

Voor een derde is dat een worsteling om je zwakheid te erkennen en je kwetsbaarheid te laten zien. Jij bent niet die sterke gelovige. Je bent niet de persoon die een ander kan overtuigen van de waarheid. Je hebt fouten gemaakt en bent mede-schuldig aan de verwijdering die er is ontstaan. Je wilt het niet weten, kijkt altijd naar anderen. Tot God je ontdekt aan je trots. En je met een gebroken hart voor de Heer komt. Om zijn vrede te ontvangen.

De Heer zegt, 'Je hebt niet meer dan mijn genade nodig. Want mijn kracht wordt zichtbaar in zwakheid.' Het kost strijd om dat te ontdekken. Het kost tijd om je daaraan over te geven. Misschien wel jaren.

** maar dan is het ook een kracht

Maar dan is het ook een kracht! Paulus die kan zeggen: 'In mijn zwakheid ben ik sterk. Want Christus schenkt mij kracht.' Dat is zijn antwoord op de toezegging van de Heer: 'Je hebt niet meer dan mijn genade nodig.' Het blijkt waar te zijn. Wie de worsteling kent om zwakheid te erkennen, om wensen los te laten en het leven in Gods handen te leggen, die krijgt vreden. En die ontvangt daarin bijzondere kracht.

Monniken hebben beloofd geen relatie aan te gaan. In de film 'Des Hommes et des Dieux' wordt aan een van de monniken de vraag gesteld: 'Word je wel eens verliefd?' Zijn antwoord: 'Ja, en dat gaf veel verdriet. Maar toen kwam er een grotere liefde in mijn leven en daaraan heb ik gevolg gegeven.' De liefde van de Heer is hem genoeg.

Een goede kennis van mij heeft een homofiele geaardheid. Hij heeft het daar moeilijk mee. Ook over de vraag wat Gods bedoeling met zijn leven is. Hij is tot de overtuiging gekomen dat een relatie voor hem niet weggelegd is. 'Is dat niet een heel eenzame weg?' 'Ja soms heel erg eenzaam. Maar ik weet mij verbonde met mijn Heer. Mijn nee tegen een relatie is ingebed in een groter ja voor mijn Heiland.' Het geeft hem kracht om zijn weg te gaan.

Afgelopen vrijdag stond er in de krant een openhartig artikel onder de titel: 'Waarom ik me nu toch heb laten steriliseren.' Een christelijke vrouw vertelt van haar worsteling met Gods wil en bedoeling met haar kinderloosheid. En ze schrijft: We hebben zoveel gebeden om kinderen. Maar vanaf een bepaald moment begon ik te beseffen dat God ons

nooit kinderen beloofd had. Hij had ons enkel zichzelf beloofd. Ik ben een kind van God. En daarin ligt iets veel groters dan in mijn onvervulde kinderwens.' 'Hij had ons enkel zichzelf beloofd'. En dat bleek voldoende.

Indringende verhalen, over heel persoonlijke strijd. Soms een levenslange strijd. 'Je hebt niet meer dan mijn genade nodig.' Het blijkt tegelijk een kracht. Het is waar: de genade van Jezus Christus is voldoende. Je kunt ermee léven.

** je hebt niet meer dan mijn genade nodig

'Je hebt niet meer dan mijn genade nodig.' Misschien klinkt het nog een beetje als: Daar moet je het dan maar mee doen. Blijkbaar is Gods genade genoeg. Maar dan heb je niet geproefd wat Gods genade inhoud. Niet voor niets worden de genade van Jezus en de kracht van Jezus door elkaar heen gebruikt. Genade is een kracht! Genade is bevrijding. Genade is vrede met God. Genade is je toekomst. Genade is de Heer zelf.

Leven met Jezus Christus, uiteindelijk vervult Hij de honger en dorst in je hart. De verlangens van een mens komen tot rust in de genade van de Heer. Dat verandert je leven. Hoe je omgaat met dingen die je overkomen. Ook met ziekte, met handicaps, met verdriet, met pijn, met onvervulde verlangens. Zijn liefde troost, heelt, bevrijdt en geneest.

Wat heeft God in jouw leven gedaan? Die vraag van het jaarthema gaat niet alleen over de momenten dat alles bij elkaar kwam. Dat je je gezegend voelde door voorspoed en geluk. Maar ook over wat je geleerd hebt in de perioden dat het stug en zwaar was. Dat je je gezegend voelde door de genade en nabijheid van de Heer.

Heb je het moeilijk? Zoek je wanhopig naar een opening? Word je doodmoe van de pijn? Zoek de Heer! Schuil bij Jezus Christus en vecht tegen de Satan. Laat het binnenkomen dat Hij zegt: je bent mijn geliefd kind. Meer geliefd dan je durft te dromen. Buiten Jezus is er geen genade. Maar in verbondenheid met hem is er Gods goedheid. Dat is een belofte! Bij de Heer vind je de moed om de weg te gaan. En zelfs de vreugde omdat in jouw zwakheid en pijn zijn kracht zichtbaar wordt.

Amen